TÒA ÁN NHÂN DÂN **HUYỆN CAO LÃNH** **TỈNH ĐỒNG THÁP**	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do- Hạnh phúc**
Số: 14/2024/QĐST-VDS	*Cao Lãnh, ngày 28 tháng 6 năm 2024*

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

V/v Tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi

TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN CAO LÃNH, TỈNH ĐỒNG THÁP

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Trần Hồng Thắm.

Thư ký phiên họp: Ông Nguyễn Văn Toàn – Thư ký Tòa án nhân dân huyện Cao Lãnh, tỉnh Đồng Tháp.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Cao Lãnh tham gia phiên họp: Bà Cao Thị Kiều - Kiểm sát viên.

Ngày 28 tháng 6 năm 2024, tại trụ sở Tòa án nhân dân huyện Cao Lãnh mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 315/2024/TLST-VDS ngày 27 tháng 5 năm 2024 về "Tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi" theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 12/2024/QĐST-VDS ngày 05 tháng 6 năm 2024, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

Người yêu cầu giải quyết việc dân sự: Bà Nguyễn Thị Y, sinh năm 1953;

Địa chỉ: số 252, tổ 13, ấp 2, xã Bình Hàng T, huyện Cao L, Đồng Tháp.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Chị Dương Ngọc D, sinh năm 1975; Địa chỉ: số 252, tổ 13, ấp 2, xã Bình Hàng T, huyện Cao L, Đồng Tháp.

(Người yêu cầu và người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có mặt)

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo đơn yêu cầu ngày 06 tháng 5 năm 2024, lời trình bày trong quá trình giải quyết việc dân sự và tại phiên họp người yêu cầu giải quyết việc dân sự là bà Nguyễn Thị Y trình bày:

Bà Nguyễn Thị Y là mẹ ruột của chị Dương Ngọc D. Từ năm 2000, chị D phát bệnh và điều trị bệnh tâm thần phân liệt, uống thuốc của bệnh viện hàng tháng. Chị D là giáo viên dạy học năm 1997 tại trường tiểu học Bình Hàng Tây 2. Năm 2019 do tình hình sức khỏe nên chị D được hiệu trưởng nhà trường phân công làm nhân viên thư viện.

Ngày 01/4/2023, nhà trường chấm dứt hợp đồng làm việc với chị D, chị D không được hưởng chế độ trợ cấp thôi việc với lý do chị D làm nhân viên thư

viện không hoàn thành nhiệm vụ 02 năm liền. Chị D là giáo viên 22 năm, năm nào cũng hoàn thành tốt nhiệm vụ nhưng sau đó chị D phát bệnh và không được đào tạo nghiệp vụ thư viện nên không thể hoàn thành công việc được. Việc không được hưởng trợ cấp làm thiệt thòi và mất quyền lợi của chị D đã cống hiến cho nhà trường trong suốt 22 năm dạy học. Hiện tại bà Y đã lớn tuổi phải chăm sóc cho chị D nên gặp nhiều khó khăn. Bà Y mong muốn chị D được hưởng chế độ trợ cấp thôi việc để có tiền trị bệnh.

Tại phiên họp, bà Nguyễn Thị Y yêu cầu Tòa án nhân dân huyện Cao Lãnh, tỉnh Đồng Tháp giải quyết tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi đối với chị Dương Ngọc D, sinh ngày 30/11/1975; Địa chỉ: Số 252, tổ 13, ấp 2, xã Bình Hàng T, huyện Cao L, tỉnh Đồng Tháp và công nhận bà Nguyễn Thị Y - mẹ ruột của chị D là người giám hộ cho chị D để bà Y thực hiện các thủ tục xin hưởng chế độ trợ cấp thôi việc cho chị Dương Ngọc D. Ngoài ra, bà Y không còn yêu cầu nào khác.

Chi phí giám định: Bà Nguyễn Thị Y không yêu cầu giải quyết.

Ý kiến của vị đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp:

- Việc tuân theo pháp luật tố tụng của Thẩm phán giải quyết việc dân sự, Thư ký phiên họp: Thẩm phán, Thư ký đã tuân theo đúng quy định của pháp luật tố tụng.

- Việc chấp hành pháp luật của người tham gia tố tụng: Người tham gia tố tụng đã thực hiện đầy đủ quyền và nghĩa vụ tố tụng của họ theo quy định của pháp luật.

- Về việc giải quyết yêu cầu: Xem xét tài liệu chứng cứ có trong hồ sơ và căn cứ kết luận số 152/2024/KLGĐ ngày 19/4/2024 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nam Bộ. Đề nghị căn cứ quy định tại các Điều 369, Điều 370, khoản 1 Điều 376 Bộ luật tố tụng dân sự; Điều 23, Điều 48, Điều 49, Điều 53, Điều 54, Điều 57 và Điều 58 Bộ luật Dân sự 2015 chấp nhận yêu cầu của bà Nguyễn Thị Y về việc yêu cầu tuyên bố chị Dương Ngọc D có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Đồng thời, công nhận bà Nguyễn Thị Y là người giám hộ cho chị Dương Ngọc D.

- Về lệ phí giải quyết việc dân sự: đề nghị giải quyết theo quy định pháp luật.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Cao Lãnh nhận định:

[1] Về quan hệ pháp luật, căn cứ đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự và các tài liệu, chứng cứ khác có trong hồ sơ yêu cầu giải quyết việc dân sự thể hiện quan hệ pháp luật giải quyết là "Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi" thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân theo quy định tại khoản 1 Điều 27 Bộ luật Tố tụng dân sự.

[2] Về thẩm quyền giải quyết: Chị Dương Ngọc D có địa chỉ tại ấp 2, xã Bình Hàng T, huyện Cao L, tỉnh Đồng Tháp nên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện Cao Lãnh, tỉnh Đồng Tháp, theo quy định tại điểm a khoản 2 Điều 35 và điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015.

[3] Về nội dung yêu cầu: Bà Nguyễn Thị Y yêu cầu Tòa án tuyên bố chị Dương Ngọc D có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và công nhận bà Nguyễn Thị Y là người giám hộ cho chị Dương Ngọc D với mục đích thực hiện các thủ tục xin hưởng chế độ trợ cấp thôi việc cho chị Dương Ngọc D.

[3.1] Nhận thấy, bà Nguyễn Thị Y là mẹ ruột của chị Dương Ngọc D hiện là người trực tiếp chăm sóc cho chị D, chị D không có chồng con; Do đó, bà Nguyễn Thị Y là người có quyền, lợi ích liên quan có quyền yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Từ năm 2000, chị D phát bệnh và điều trị bệnh tâm thần phân liệt, uống thuốc của bệnh viện hàng tháng. Căn cứ giấy xác nhận ngày 15/2/2019 của bệnh viện tâm thần thì bà Dung bị bệnh tâm thần phân liệt. Căn cứ biên bản giám định y khoa ngày 31/8/2023, bà D bị bệnh tâm thần phân liệt điều trị không có kết quả. Hiện tại, chị D có lúc tỉnh táo thì tự ăn uống, sinh hoạt cá nhân được nhưng khi phát bệnh thì hay chửi người thân, không chịu uống thuốc và không tự sinh hoạt cá nhân, việc ăn uống, vệ sinh đều phụ thuộc vào người thân trong nhà.

Xét thấy, tại khoản 1 Điều 23 Bộ luật dân sự năm 2015 quy định về người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi như sau*: "Người thành niên do tình trạng thể chất hoặc tinh thần mà không đủ khả năng nhận thức, làm chủ hành vi nhưng chưa đến mức mất năng lực hành vi dân sự thì theo yêu cầu của người này, người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và chỉ định người giám hộ, xác định quyền, nghĩa vụ của người giám hộ."*

Mặt khác, tại kết luận giám định pháp y tâm thần số 152/2024/KLGĐ ngày 19/4/2024 Trung tâm Pháp y Tâm thần khu vực Tây Nam Bộ đối với chị Dương Ngọc D kết luận như sau: Về y học: Hiện tại, đương sự có bệnh lý tâm thần: Tâm thần phân liệt thể không biệt định (F20.3 – ICD10), giai đoạn bệnh

thuyên giảm; Về khả năng nhận thức và điều khiển hành vi: Hiện tại, đương sự có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Từ những căn cứ nêu trên, đủ cơ sở kết luận: chị Dương Ngọc D, sinh ngày 30/11/1975; Địa chỉ: số 252, tổ 13, ấp 2, xã Bình Hàng T, huyện Cao L, tỉnh Đồng Tháp là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi, theo quy định tại khoản 1 Điều 23 Bộ luật dân sự và Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015 vì vậy yêu cầu của bà Nguyễn Thị Y là có căn cứ và phù hợp với quy định pháp luật nên chấp nhận.

[3.2] Về điều kiện giám hộ của bà Y đối với chị D: Xét thấy, giấy khai sinh của chị Dương Ngọc D thể hiện bà Nguyễn Thị Y là mẹ; Tờ khai quan hệ nhân thân thể hiện chị D không có chồng con; Đồng thời, bà Nguyễn Thị Y là người có đầy đủ năng lực hành vi dân sự nên chỉ định bà Y làm người giám hộ cho chị D là đảm bảo quyền lợi cho người được giám hộ; Do đó, yêu cầu của bà Y về việc công nhận bà Nguyễn Thị Y là người giám hộ cho chị Dương Ngọc D là có căn cứ chấp nhận.

[4] Đối với ý kiến của vị đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp đề nghị chấp nhận yêu cầu của bà Nguyễn Thị Y yêu cầu tuyên bố chị Dương Ngọc D có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và công nhận bà Nguyễn Thị Y là người giám hộ cho chị Dương Ngọc D là có căn cứ chấp nhận.

[5] Chi phí giám định: Bà Nguyễn Thị Y không yêu cầu giải quyết.

[6] Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Nguyễn Thị Y thuộc trường hợp được miễn nộp tiền lệ phí giải quyết việc dân sự.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35 và điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 369, Điều 370, Điều 371, Điều 372, Điều 376, Điều 377, Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự;

Căn cứ Khoản 1 Điều 23, Điều 47, Điều 48, Điều 49, Điều 54, Điều 57 và Điều 58, Điều 59, Điều 62, Điều 63 Bộ luật Dân sự 2015.

Căn cứ Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy Ban Thường Vụ Quốc Hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp và quản lý án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu của bà Nguyễn Thị Y.

Tuyên bố chị Dương Ngọc D, sinh năm 1975; Địa chỉ: ấp 2, xã Bình Hàng T, huyện Cao L, tỉnh Đồng Tháp có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

2. Về người giám hộ: Bà Nguyễn Thị Y là người giám hộ của chị Dương Ngọc D. Quyền và nghĩa vụ của người giám hộ thực hiện theo quy định tại Điều 57, 58, 59, 62, 63 Bộ luật dân sự năm 2015.

3. Chi phí giám định: Bà Nguyễn Thị Y không yêu cầu giải quyết.

4. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Nguyễn Thị Y thuộc trường hợp được miễn nộp tiền lệ phí giải quyết việc dân sự.

Bà Nguyễn Thị Y và chị Dương Ngọc D có quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Viện kiểm sát có quyền kháng nghị quyết định này theo quy định pháp luật.

Quyền yêu cầu thi hành án, nghĩa vụ thi hành án, thời hiệu yêu cầu thi hành án theo quy định của Luật Thi hành án dân sự đối với những quyết định được thi hành theo quy định tại Điều 482 Bộ luật Tố tụng dân sự.

Nơi nhận:
- VKSND huyện Cao Lãnh;
- Người yêu cầu;
- Người có QL,NVLQ;
- Chi cục THADS huyện Cao Lãnh;
- Lưu hồ sơ.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Trần Hồng Thắm